

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej **Slovenskej republiky**, za ktorú koná M., so sídlom v B., IČO: X., proti povinnému **Ing. M.**, bývajúcemu v S., o vymoženie **66,38 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 23 Er 1922/2008, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 30. apríla 2012 sp. zn. 18 CoE 249/2011 a uzneseniu Okresného súdu Malacky zo 14. decembra 2009, č.k. 23 Er 1922/2008-13 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 30. apríla 2012 sp. zn. 18 CoE 249/2011 a uznesenie Okresného súdu Malacky zo 14. decembra 2009 č.k. 23 Er 1922/2008-13 vo výroku o trovách konania **z r u š u j e** a vec v rozsahu zrušenia vracia Okresnému súde Malacky na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Oprávnená návrhom na vykonanie exekúcie podaným 21. júla 2006 Exekútorskému úradu Bratislava II súdnemu exekútorovi Bc. V. sa domáhala núteného uspokojenia peňažnej pohľadávky 2 000 Sk (66,38 €) s príslušenstvom na základe exekučného titulu, ktorým bol právoplatný a vykonateľný blok na pokutu nezaplatený na mieste č. A. vydaný Okresným riaditeľstvom PZ Bratislava IV zo 17. júna 2004.

Okresný súd Malacky vydal 21. februára 2007 poverenie číslo X.* na vykonanie exekúcie pre vymoženie 2 000 Sk a trov exekúcie súdnemu exekútorovi Bc. V..

Okresný súd Malacky uznesením zo 14. decembra 2009 č.k. 23 Er 1922/2008-13 exekúciu podľa § 57 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej

činnosti v znení neskorších predpisov (ďalej Exekučný poriadok) zastavil v dôsledku straty účinnosti exekučného titulu pre uplynutie trojročnej prekluzívnej lehoty na vykonanie rozhodnutia o uložení pokuty za priestupok (§ 88 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení zmien a doplnkov) a oprávnenej uložil povinnosť nahradiť súdnemu exekútorovi trovy exekúcie 52,15 € do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Pri rozhodovaní o trovách exekúcie vychádzal z aplikácie ustanovenia § 203 ods. 1 Exekučného poriadku.

Na odvolanie oprávnenej, ktorým napadla výrok uvedeného uznesenia o trovách exekúcie, Krajský súd v Bratislave uznesením z 30. apríla 2012 sp. zn. 18 CoE 249/2011 uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutom výroku ako vecne správne potvrdil (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.), povinnému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Vychádzal z toho, že k zastaveniu exekúcie došlo zavinením oprávnenej pre márne uplynutie času (prekluzívnej lehoty) – ako objektívnej kategórie, čo nemožno pričítať na ťarchu povinného. Uviedol, že exekučný titul sa stal vykonateľným 2. júla 2004, exekútor získal poverenie na vykonanie exekúcie až po márnom uplynutí dvoch rokov a ôsmich mesiacov (21. februára 2007); ide o prípad tzv. márnej exekúcie, kedy sa táto síce začala dôvodne, ale jej vykonanie sa stalo v jej priebehu neprípustné pre zánik práva. Zodpovednosť za výsledok exekúcie z procesného hľadiska nesie oprávnená, ktorej súd prvého stupňa správne uložil povinnosť nahradiť trovy exekúcie. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu a uzneseniu súdu prvého stupňa o trovách exekúcie podal na podnet oprávnenej (za ktorú koná od 1. januára 2013 M., predtým Krajské riaditeľstvo PZ v Bratislave) mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky z dôvodu, že rozhodnutia v napadnutej časti spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.) a preto ich navrhol zrušiť a v zrušenom rozsahu vec vrátiť na ďalšie konanie súdu prvého stupňa. Uviedol, že súd môže uložiť oprávnenému nahradiť nevyhnutné trovy exekúcie podľa § 203 ods. 1, 2 Exekučného poriadku len v prípade, ak dôjde k zastaveniu exekúcie jeho zavinením, alebo z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Toto zákonné ustanovenie upravuje výnimku zo zásady zakotvenej v § 197 Exekučného poriadku, podľa ktorého náklady na výkon exekučnej činnosti uhrádza povinný. Použitie uvedeného ustanovenia prichádza do úvahy iba v prípade splnenia zákonných predpokladov, a to, že exekučné konanie bolo zastavené

zavinením oprávneného a existuje príčinná súvislosť medzi zavinením oprávneného a zastavením exekúcie, alebo ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie. Podľa názoru generálneho prokurátora v predmetnej veci nebol splnený žiaden zákonom ustanovený predpoklad, a preto nebol dôvod na použitie uvedenej výnimky. Pokiaľ oprávnená podala včas návrh na vykonanie exekúcie, neprichádza do úvahy jej procesné zavinenie na zastavení exekúcie z dôvodu straty účinnosti exekučného titulu v dôsledku uplynutia prekluzívnej lehoty určenej na jeho vykonanie. Oprávnená nemohla ovplyvniť dĺžku trvania exekučného konania do straty účinnosti exekučného titulu. Okrem toho, ak súd zistí stratu účinnosti exekučného titulu, je povinný exekúciu zastaviť z úradnej povinnosti. Náhradu nevyhnutných nákladov na vykonanie exekúcie možno uložiť oprávnenému podľa § 203 ods. 2 Exekučného poriadku aj vtedy, ak dôjde k zastaveniu exekúcie z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, čo však musí byť v exekučnom konaní preukázané. Vychádzajúc z uvedeného generálny prokurátor vyslovil právny názor, že ak márne uplynie prekluzívna lehota na nútený výkon rozhodnutia, povinnému nemožno uložiť povinnosť nahradiť trovy exekúcie súdnemu exekútorovi. V opačnom prípade by to znamenalo, že oprávnenému možno uložiť povinnosť nahradiť trovy exekúcie len preto, že podal návrh na vykonanie exekúcie. Vždy je potrebné skúmať, či oprávnený procesne zaviniť zastavenie exekúcie, a ak zaviniť, aj mieru jeho zavinenia na zastavení exekúcie. Procesné zavinenie oprávneného na zastavení exekúcie nemožno bez ďalšieho založiť iba na jeho dispozičnom úkone - podaní návrhu na vykonanie exekúcie. Riziko neúspechu exekúcie musí znášať súdny exekútor v prípade, ak povinnosť nahradiť trovy exekúcie nemožno uložiť povinnému ani oprávnenému (porovnaj Van der Mussele proti Belgicku).

Oprávnená sa stotožnila s obsahom mimoriadneho dovolania.

Povinný a súdny exekútor sa k mimoriadnemu dovolaniu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§10a ods. 3 O.s.p.), po zistení, že tento opravný prostriedok podal generálny prokurátor (§ 243e ods. 1 O.s.p.) v lehote jedného roka (§ 243g O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré môže napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal napadnuté uznesenia bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) v rozsahu

podľa § 243i ods. 2 v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie je opodstatnené.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

1. Vzhľadom na zákonnú povinnosť dovolacieho súdu podľa § 242 ods. 1 vetu druhú O.s.p. skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ § 237 O.s.p. (či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdov, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie mohlo začať len na návrh, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom alebo prípad rozhodovania vylúčeným sudcom či súdom nesprávne obsadeným).

Existenciu väd konania v zmysle § 237 O.s.p. generálny prokurátor nenamietal a v dovolacom konaní ani nevyšli najavo.

2. Inou vadou konania, na ktorú musí dovolací súd prihliadať aj vtedy, ak nie je namietaná, je procesná vada, ktorá, na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p., nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Jej základom je porušenie iných procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní. Iné vady, okrem väd uvedených v § 237 O.s.p., sú spôsobilým dovolacím dôvodom len za predpokladu, že mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. V dovolacom konaní ale nevyšla najavo žiadna takáto vada.

3. Generálny prokurátor v mimoriadnom dovolaní vytýka napadnutému rozhodnutiu odvolacieho súdu, že spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Úlohou dovolacieho súdu v prípade mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora (i dovolania účastníka) odôvodneného nesprávnym právnym posúdením veci, je posúdiť, či odvolací súd na zistený skutkový stav použil správny právny predpis a či ho aj správne interpretoval. Dovolateľ vytýka predmetnú vadu pri právnom posúdení veci dôvodne.

Podľa § 196 Exekučného poriadku za výkon exekučnej činnosti podľa tohto zákona patrí exekútorovi odmena, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času. Ak je exekútor platiteľom dane z pridanej hodnoty podľa osobitného zákona, zvyšuje sa jeho odmena o daň z pridanej hodnoty.

Podľa § 197 ods. 1 Exekučného poriadku, náklady podľa § 196 uhradza povinný.

Podľa § 200 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku trovami exekúcie sú odmena exekútora, náhrada hotových výdavkov a náhrada za stratu času pri vykonaní exekúcie (§ 196). Oprávnený a exekútor majú nárok na náhradu trov potrebných na účelné vymáhanie nároku. Ak súd rozhodne o zastavení exekúcie, rozhodne aj o tom, kto a v akej výške platí trovy exekúcie.

Podľa § 203 ods. 1 a 2 Exekučného poriadku, ak dôjde k zastaveniu exekúcie zavinením oprávneného, súd mu môže uložiť nahradenie nevyhnutných trov exekúcie. Ak sa exekúcia zastaví z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie, znáša ich oprávnený.

Ustanovenia § 196 a § 197 ods. 1 Exekučného poriadku určujú zásadu, že odmenu patriacu súdnemu exekútorovi za výkon exekučnej činnosti, náhradu jeho hotových výdavkov a náhradu za stratu času uhradza povinný. Len výnimočne, ak dôjde k zastaveniu exekúcie, môže súd uložiť oprávnenému, aby nahradil trovy exekúcie. Ustanovenie § 203 Exekučného poriadku teda umožňuje súdu pri zastavení konania prelomiť zásadu ustanovenú v § 197

ods. 1 Exekučného poriadku, t.j. že náklady súdneho exekútora uhradza povinný a povinnosť nahradiť trovy exekúcie uložiť oprávnenému. Podmienkou takéhoto postupu je určitá forma procesného zavinenia oprávneného (porovnaj obdobne Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 2 MCdo 3/2013, 3 MCdo 6/2012, sp. zn. 4 MCdo 11/2008, sp. zn. 5 MCdo 20/2011, 6 MCdo 4/2010, 7 MCdo 13/2011 a ďalšie).

Pod „zavinením“ oprávneného v zmysle vyššie citovaného ustanovenia treba rozumieť iba také porušenie procesných predpisov oprávneným, ktoré má za následok buď neodôvodnený vznik trov exekúcie, alebo také jeho konanie (úkony), ktoré by spôsobilo zastavenie exekúcie.

Najvyšší súd sa stotožňuje s názorom generálneho prokurátora, že ak oprávnená podala včas návrh na vykonanie exekúcie, neprichádzalo do úvahy jej procesné zavinenie na zastavení exekúcie z dôvodu uplynutia prekluzívnej lehoty, určenej na vykonanie predmetného exekučného titulu. Oprávnená postup exekútora a exekučného súdu a dĺžku exekučného konania (t.j. vykonanie exekučného titulu do uplynutia prekluzívnej lehoty) nemohla ovplyvniť.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že mimoriadnym dovolaním napadnuté uznesenia súdov nižších stupňov (o trovách exekúcie) spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci a že generálny prokurátor dôvodne podal proti nim mimoriadne dovolanie (§ 243e O.s.p. v spojení s § 243f ods. 1 písm. b/ a c/ O.s.p.). Najvyšší súd vzhľadom na to uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 30. apríla 2012 sp. zn. 18 CoE 249/2011 a uznesenie Okresného súdu Malacky zo 14. decembra 2009 č.k. 23 Er 1922/2008-13 vo výroku o náhrade trov exekúcie zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil Okresnému súdu Malacky na ďalšie konanie (§ 243b ods. 2, 3 a 4 O.s.p v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Ak dôjde k zrušeniu napadnutého rozhodnutia, súd, ktorého rozhodnutie bolo zrušené, koná ďalej o veci. Pritom je právny názor súdu, ktorý rozhodoval o mimoriadnom dovolaní, záväzný. V novom rozhodnutí rozhodne súd znova aj o trovách pôvodného konania a konania o mimoriadnom dovolaní (viď primerane § 243d ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3:0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 25. novembra 2013

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Lenka Pošová